30. 7. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Znamená pochybení při doručení kvalifikované výzvy nemožnost vydání rozsudku pro uznání?

Podali jste žalobu, a jelikož soud vydal tzv. kvalifikovanou výzvu, na kterou žalovaný vůbec nereagoval, tak jste se po cca 6 měsících stali „šťastným držitelem“ rozsudku pro uznání. Až doteď jste však neměli jistotu, že máte skutečně vyhráno, neboť k odvolání žalovaného, jenž namítal sebemenší procesní pochybení soudu při vydání a doručení kvalifikované výzvy, odvolací soud tento rozsudek téměř vždy zrušil. Této praxi však nyní učinil Nejvyšší soud přítrž.

Mališ Nevrkla Legal
Advokátní kancelář / Attorneys At Law

V rámci přípravy řízení může předseda senátu, vyžaduje-li to povaha věci nebo okolnosti případu, jakož i tehdy, bylo-li o věci rozhodnuto platebním rozkazem, elektronickým platebním rozkazem nebo evropským platebním rozkazem, žalovanému dle ustanovení § 114b odst. 1 až 4 OSŘ usnesením uložit, aby se ve věci písemně vyjádřil a aby v případě, že nárok uplatněný v žalobě zcela neuzná, ve vyjádření vylíčil rozhodující skutečnosti, na nichž staví svoji obranu, a k vyjádření připojil listinné důkazy, jichž se dovolává, popřípadě označil důkazy k prokázání svých tvrzení.

K podání tohoto vyjádření předseda senátu určí lhůtu, která nesmí být kratší než 30 dnů od doručení předmětné výzvy, přičemž tato výzva musí být žalovanému **doručena do vlastních rukou, náhradní doručení je vyloučeno**.

Jde o tzv. kvalifikovanou výzvu, se kterou zákon spojuje důsledky uznání žalobního nároku a soudu umožňuje v souladu s ustanovením § 153a odst. 3 OSŘ vydat tzv. rozsudek pro uznání v případě, že žalovaný se na tuto výzvu k žalobě včas nevyjádřil a ani ve stanovené lhůtě soudu nesdělil, jaký vážný důvod mu v tom brání.

V souladu s výše uvedenými závažnými důsledky, které zákon spojuje s nečinností žalovaného ve vztahu ke kvalifikované výzvě, byla zákonodárcem stanovena podmínka doručení kvalifikované výzvy do vlastních rukou bez možnosti náhradního doručení, tedy bez možnosti doručení fikcí. Způsoby doručování a jejich závazné pořadí jsou pak stanoveny v § 45 OSŘ, a to tak, že soud doručuje písemnosti

- při jednání nebo jiném soudním úkonu,
- prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky,
- na žádost adresáta na jinou adresu nebo na elektronickou adresu,
- prostřednictvím doručujícího orgánu (poštou), nebo

- prostřednictvím účastníka řízení či jeho zástupce.

Nejvyšší soud ve svém nedávném rozsudku ve věci spis. zn. 23 Cdo 2425/2011 ze dne 27. března 2013 řešil otázku, zda byly splněny podmínky pro vydání rozsudku pro uznání, i když kvalifikovaná výzva byla sice žalovanému doručena do vlastních rukou, nikoli však do jeho datové schránky, ale prostřednictvím pošty (tedy když soud zvolil pro doručování až čtvrtý možný způsob, ačkoli mu zákon přikazoval přednostně použít doručení prostřednictvím datové sítě). Nejvyšší soud pak v této souvislosti konstatoval, že *„na jedné straně je nutno trvat na tom, aby bylo řádně doručováno, neboť v opačném případě by účastníci řízení mohli být výrazně dotčeni na svých právech, ale na druhé straně* ***nelze přijmout formalistický přístup, je-li naplněna materiální funkce doručení, tj. seznámení se s obsahem písemnosti. Pokud se účastník řízení s obsahem doručované písemnosti seznámil, potom otázka, zda bylo doručení vykonáno předepsaným způsobem, ztrácí význam.*** *Nedodržení formy tedy samo o sobě neznamená, že se doručení musí zopakovat, rozhodující vždy je, zda se předmětná písemnost dostala do rukou adresáta. Z platné právní úpravy přitom nevyplývá neúčinnost takového doručení.“*

Nejvyšší soud tudíž zcela správně upřednostňuje účel doručení do vlastních rukou, jímž je seznámení se žalovaného s obsahem doručované listiny, před nesmyslným lpěním na formálním výkladu zákona. Totiž za situace, kdy bylo účelu doručení dosaženo – tedy když se listina dostala do dispozice žalovaného (bez ohledu na způsob doručení) a on se s jejím obsahem měl možnost seznámit – nemůže mít nerespektování zákonem stanovených pravidel pro doručování žádný vliv na účinnost doručení.

Závěr Nejvyššího soudu, že podmínky doručení kvalifikované výzvy byly splněny i za situace, když nebylo dodrženo pořadí způsobů doručování stanovených v § 45 OSŘ, je zcela namístě. Je totiž naprosto logické, že v případě kdy zákon na jedné straně spojuje s kvalifikovanou výzvou zásadní důsledky fikce uznání nároku, když se žalovaný ve stanovené lhůtě nevyjádří, musí být tento důsledek vyvážen požadavkem, aby žalovaný měl vůbec skutečnou možnost se seznámit s tím, co je na něm požadováno (a co případně bude považováno za uznaný nárok). Za tím účelem zákonodárce v ustanovení § 114b odst. 4 OSŘ stanovil, že je třeba, aby kvalifikovaná výzva byla žalovanému doručena *do vlastních rukou*, bez možnosti náhradního doručení. Jinými slovy požadavkem doručení kvalifikované výzvy do vlastních rukou je primárně sledován ten účel, aby **žalovaný měl možnost se s výzvou (a přiloženou žalobou) reálně seznámit a adekvátně reagovat na v žalobě tvrzené nároky, čili aby byla žalovanému – před vydáním rozsudku – dána reálná *možnost obrany***. Ustanovení § 114b ve spojení s § 153a OSŘ tudíž představují vyvážený systém, kde na jedné straně je sledován princip rychlosti a hospodárnosti řízení, kdy je žalovanému stanovená lhůta k vyjádření se a když se nevyjádří nastávají účinky kvalifikované výzvy v podobě fikce uznání nároku žalovaným a tedy možnosti vydání rozsudku pro uznání. Na straně druhé je však dbáno zásady *audiatur et altera pars*, tedy aby žádný spor nebyl rozhodnut bez slyšení druhé strany.

Při představě tohoto systému jako misek dvou vah, je pak zcela zřejmé, že výklad ustanovení § 114b odst. 4 OSŘ, který by směřoval k vychýlení na jednu či druhou stranu, je nesprávný. **O takový výklad by šlo právě tehdy, když by již vydaný rozsudek pro uznání byl zrušen pro zcela *formální nedostatek* doručení kvalifikované výzvy, ač je zcela *prokazatelně dokázáno, že žalovaný se s žalobou řádně seznámil*, ale svého práva vyjádřit se jednoduše nevyužil.** V takovém případě by zrušením rozsudku pro uznání došlo k „nadržování“ žalovanému, neboť by mu ke zrušení daného rozsudku v podstatě stačila nečinnost. Takový výklad by byl nejen v rozporu se zásadou hospodárnosti a rychlosti řízení civilního procesu, ale zejména se zásadou spravedlivého soudního řízení. Závěr Nejvyššího soudu je tudíž potřeba přijmout jako zcela správný.

Mgr. Karolína Brosková,
advokátní koncipientka

Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s. r. o.

Longin Business Center
Na Rybníčku 1329/5
120 00 Praha 2

Tel.: +420 296 368 350
Fax: +420 296 368 351
e-mail: law.office@mn-legal.eu

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Rozvod? Už k němu nemusíte. Shrnutí podmínek, za jakých nebudete u soudu vyslýcháni, dokonce ani nebude nutná Vaše osobní účast
- Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?
- Byznys a paragrafy, díl 26.: Smírčí řízení jako alternativní nástroj řešení sporů mezi podnikateli
- Pozemkové úpravy aneb „malé“ vyvlastnění
- Nová éra v boji proti nekalým obchodním praktikám: Co přinese nové procesní nařízení EU?
- Licence LUC v podnikatelské strategii provozovatelů dronů
- Péče rodičů po novele od 1.1.2026
- K ukončování služebního poměru po novele zákona o státní službě
- Aktuality z práva internetu: kybernetická bezpečnost a online řešení sporů
- Zelené standardy pro výstavbu a renovace: jaké povinnosti přinese nová evropská úprava?
- Byznys a paragrafy, díl 25.: Započtení